

FELADATOK

1. A mondat szerkezete

a) Jellemezd a következő párbeszédék mondatait szerkezetük szerint! Megállapításodat írd a mondatok utáni zárójelbe!

– *Üdvözlöm!* (.....)

Nagyon örülök, hogy végre látom! (.....)

– *Én is!* (.....)

– *Kényelmesen utazott?* (.....)

– *Igen.* (.....)

Köszönöm, hogy kijött elém! (.....)

– *Ez természetes!* (.....) *Az Astoriában*

foglaltam Önnek szobát. (.....)

Megfelel Önnek? (.....)

– *Ó, biztosan!* (.....)

Nagyon köszönöm! (.....)

– *Jó napot!* (.....)

Elromlott a mobiltelefonom. (.....)

Meg tudná nézni, mi a baja? (.....)

– *Természetesen.* (.....)

Hagyja itt! (.....)

– *Mennyibe fog kerülni?* (.....)

– *Ezt most nem tudom megmondani, először meg kell találnunk a hibát.* (.....

.....) *Akkor látjuk meg, hogy milyen alkatrész*

kell a javításhoz. (.....)

– *És mikor lesz kész?* (.....)

- *Jövő csütörtökre.* (.....)
- *Köszönöm.* (.....)

- *Mit csinál Ön ilyen későn?* (.....)
- *Dolgozom, professzor úr.* (.....)
- *És mit csinál nappal?* (.....)
- *Természetesen akkor is dolgozom.* (.....)
- *Hát ha korán kel reggel, akkor is dolgozik?* (.....)
- *Igen.* (.....)
- *És mikor szokott gondolkodni?* (.....)

b) Játsszátok el a jelenetet!

c) Írj 2-2 példát a következő mondatfajtákra!

Egyszerű, tagolatlan, szerkesztetlen mondat:

.....

.....

Egyszerű, tagolt, minimális, teljes mondat:

.....

.....

Egyszerű, tagolt, minimális, hiányos mondat:

.....

.....

Egyszerű, tagolt, bővített, teljes mondat:

.....

.....

Összetett, alárendelő mondat:

.....
.....

Összetett, mellérendelő mondat:

.....
.....

Szervetlen összetett mondat:

.....
.....

Egyszerű, tagolt, bővített, hiányos mondat:

.....
.....

Egyszerű, tagolatlan, szerkesztett mondat:

.....
.....

d) Alakítsd át minimális mondattá a következő mondatokat! Húzd át a kihagyandó mondatrészeket!

A repülőtéren hatalmas jelzőtábla tudósít az érkező és az induló repülőgépekről.

Tegnap dél óta melegebb lett az idő.

Éjszaka messzire hallatszott a kutyák fülsüketítő ugatása.

Fiatalabb korunkban sokat ábrándoztunk a tengeri életről.

Hajnalban fölfigyeltetek a vidám madárcsiripelésre?

e) Egyszerűek vagy összetettek az alábbi mondatok? Válaszodat röviden indokold meg!

A krémes gyönyörű és jóízű volt.

.....
.....

A békák kimásztak a vízből, és egy kőre telepedtek.

.....
.....

Márciusban akkora hó volt, mint amekkora januárban szokott lenni.

.....
.....

Bodri, fogd meg!

.....
.....

Az asztalhoz lépett, és levette a terítőt.

.....
.....

Gergely mint építőmérnök dolgozik egy cégnél.

.....
.....

Egész nap írt, számolt, levelezett.

.....
.....

Több mint három hetet töltöttek a görög tengerparton.

.....
.....

2. A mondat modalitása

a) Nyaralni indulunk. Alakítsd át ezt a kijelentő mondatot!

felszólítóvá:

óhajtósós óhajtóvá:

óhajtósó nélküli óhajtóvá:

felkiáltóvá:

kérdő partikulás eldöntendő kérdővé:

.....

kérdő partikula nélküli eldöntendő kérdővé:

.....

b) Állapítsd meg, milyen kérdő mondatok az alábbiak! Milyen grammatikai kifejezőeszközök kötelezők a fenti kérdő mondatokban? Válaszodat írd be a mondatok utáni zárójelbe!

Miért tűnnek el a fecskék? (.....)

Elkísérsz? (.....)

Ugye elmegyünk kirándulni? (.....)

Megvinnénk a könyvet? (.....)

Hová bújjunk el? (.....)

c) Milyen formában, milyen modális tartalmat fejeznek ki az alábbi mondatok?

Micsoda arcátlanság?!

Ha egyszer megkaphatnám!

Nem hallgatsz el?!

Tüzelésre fölkészülni!

Hát nem megérezte a bajt?!

Milyen kellemes lenne a tóparton?

Az ördög vigye el!

Hogy is kérdezhetsz ilyet?!

Egyszerre lép!

Kinyitná a kaput?

d) Mondd ki hangosan az előző feladat mondatait! Ügyelj a helyes intonációra!

e) Minősítsd a következő kifejezéseket, és írd be őket a táblázat valamelyik rovatába!

Szíveskedjék kifáradni! Mars ki! Húzzon el, mint a vadlibák! Távozzat! Várjon kint a sorára! Legyen kedves kint várakozni! Lépjen a távozás hímes mezejére! Ne is lás-sam! Megkérem, hogy fáradjon ki! Sipirc kifelé! Hagyja el a termet! Kifelé! Kívül tágasabb! Távozzon, kérem! Legyen szíves elhagyni a termet! Tűnés innen! Fáradjon ki! Vigye az irháját innen! Elmehet! Kotródjon innen! Menjen ki! Kint várakozzék! Foglaljon, kérem, kint helyet! Szívódjon föl! Húzzon kifelé! Lelépni! Búcsúzzék el!

Udvarias	
Semleges	
Durva	

3. Az egyszerű mondat

a) Elemezd és ábrázold a következő mondatokat!

A balesetek megelőzése végett a tengert mindig komolyan kell venni.